

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vågå 15.12.06

Høring, endring i lov om frittstående skoler

Folkekulturforbundet driver opplæring etter Lov om Voksenopplæring og er per i dag ikke eier eller driver av noen frittstående privat skole.

Som tilbyder av opplæring innenfor små og verneverdige fag ser vi likevel behovet for å sikre at den nye loven gjør det mulig å sikre skoletilbud også innenfor disse fagene.

Folkekulturforbundet er involvert i Handverskolen på Hjerleid, Dovre gjennom en av medlemsorganisasjonene våre (Norsk Kulturarv).

Folkekulturforbundet mener at en endring i dagens lov vil ha store konsekvenser for denne skolen og dens nåværende drift, og oversender derfor våre høringssynspunkter til endring i lov og frittstående skoler.

De frivillige kulturvernorganisasjonene har aldri hatt som uttalt mål å drive skole. Snarere tvert i mot. Vi har svært ofte pekt på at den offentlige skolen svikter både de estetiske fagene generelt og de små håndverksfagene spesielt. Og vi har tradisjonelt vært opptatt av å gi denne typen fag plassering i dagens skole på best mulig måte. Tanken på å være skoledriver har vært fjernt fra både studieforbundet og de fleste medlemsorganisasjonene. Når det likevel har blitt slik at det ikke er mulig å finne skoletilbud innenfor mange små fag, må vi likevel ha en tanke om at kanskje privatskole kan være et aktuelt alternativ for å sikre at kunnskapen videreføres.

I så måte er det to områder vi er opptatt av:

- a) Bortfall av varig unntak for å ta inn voksne elever uten rett til videregående opplæring
- b) Krav om minimum 20 elever per skole

De fleste fagene under kategorien små og verneverdige fag er fag som krever modning. Det står svært få ungdommer i kø til disse skoleplassene. At voksne uten rett ikke skal kunne tas opp som elever vil bidra til å gjøre det nærmest umulig å starte opp skoler – eller videreføre den ene som er i drift (Handverskolen på Hjerleid, Dovre) Små og verneverdige fag har også trøbbel i forhold til å skaffe læreplass, så der det kan være mulig å få til et skoletilbud, kanskje som forløp til en modulbasert fagskole, vil utdanning i fagene kunne videreføres.

Dersom voksne uten rett ikke kan tas opp betyr det for mange fag at det ikke blir noen rekruttering overhodet, fordi majoriteten av de interesserte er voksne der mange har brukt opp retten sin. Det vil være aldeles merkelig derom det innenfor så vidt små fag ikke skal være mulig å gi dispensasjon, når all erfaring tilsier at dette er aktuell utdanning for voksne med behov for endring, omskolering eller fordypning.

En stor utfordringen med de små og verneverdige fagene er at det er vanskelig å finne utdanningsmulighetene for den enkelte etterspørter. Veien fram mot svennebrev/fagbrev er kronglete og avhenger i stor grad av fylkeskommunenes velvilje, tilbud og kunnskaper. Noen velger veien om å bli realkompetansevurdert, andre melder seg opp som privatister og atter andre forsøker å følge tilgjengelige tilbud i offentlig eller frivillig regi. Og svært mange gir opp på veien, noe som igjen betyr at det utdannes enda færre i fag vi i alle fall innenfor kulturminnevernet har stort behov for.

Dersom kravet til antall elever blir opprettholdt tvinges Handverskolen på Hjerleid, Dovre og andre framtidige skoler av samme karakter, til å utvide tilbudet til å gjelde andre fag, noe som kanskje verken er ønskelig eller mulig. Det er ikke vårt ønske å konkurrere med den offentlige videregående skolen. Vi ønsker at private skoler skal være et supplement, og gjerne på fagområder der det offentlige av en eller annen grunn ikke viderefører tilbudene.

Folkekulturforbundet vil sterkt understreke alvoret for små og verneverdige fagene dersom disse to endringene i loven blir vedtatt.

Skulle det være umulig å åpne for lavere elevtall per skole og åpne for at voksne uten rett kan få anledning til å være tilskuddsberettigede elever ber vi Departementet vurdere vurdert unntak for de små og verneverdige fagene for disse punktene.

Vi tillater oss å minne om at alle reformer innenfor det formelle opplæringssystemet de seinere årene har skapt svært vanskelige kår for mange små fag, og ber om at den muligheten som ble skapt ved å åpne for frittstående skoler ikke lukkes igjen uten vurdering av disse fagenes framtid.

Med vennlig hilsen
Folkekulturforbundet

Marit Jacobsen /s/
Styreleder

Kjærsti Gangsø
Daglig leder